

"Dzieje złotego".

Dzieje polskiego pieniądza rozpoczęły się prawie na równi z powstaniem państwa polskiego w X wieku. Pierwszą walutą był denar, którego produkcję rozpoczęto za czasów Bolesława Chrobrego. Przez wiele lat systemy monetarne były w Polsce nieustannie modyfikowane.

Po zakończeniu I wojny światowej i odzyskaniu niepodległości, na terenie państwa polskiego funkcjonowało wiele walut m.in. rosyjskie ruble, austriackie korony, niemieckie marki czy ukraińskie hrywny. Najważniejszą rolę odegrała jednak powstała w 1916 roku na terenie okupowanego przez Niemców Królestwa Polskiego, marka polska.

Miesiąc po odzyskaniu przez Polskę niepodległości, dekretem Naczelnika Państwa Józefa Piłsudskiego markę polską uznano za prawny środek płatniczy na terenie całego kraju. W 1919 roku uchwalono ustawę o wprowadzeniu złotego. Wprowadzenie go nastąpiło w 1924 roku w wyniku reformy rządu Władysława Grabskiego. Zdecydowano również o powołaniu do życia Banku Polskiego, który stał się jedynym emitentem polskiej waluty, a także o pełnej wymianie polskich marek na złotego.

W okresie dwudziestolecia międzywojennego emitowano banknoty o wartości 1, 2, 5, 10, 20, 50, 100 i 500 złotych. W powszechnym obiegu funkcjonowały również monety srebrne, niklowe i brązowe.

Powojenne perypetie polskiej złotówki

W wyniku działań wojennych polska waluta już od 1940 roku była

wymieniana na tzw. banknoty okupacyjne. Za sprawą negocjacji z Niemcami pozostawiono niezmienną nazwę waluty, nadal produkowanej w języku polskim. Nowe pieniądze zostały pozbawione jakichkolwiek akcentów i symboli narodowych, w tym polskiego godła.

Kolejną wersję polskiego złotego wprowadzono 30 października 1950 roku w banknotach o nominałach 2, 5, 10, 20, 50, 100 i 500 zł, a także w monetach o wartości 1, 2, 5, 10, 20, 50 groszy i 1 zł. Przy okazji, za sprawą ustalonych zasad wymiany Polacy utracili ok. 60 proc. swojego majątku.

Przez kolejne lata wprowadzano szereg modyfikacji, wprowadzając do obiegu banknoty o coraz większych nominałach. Na początku lat osiemdziesiątych funkcjonowały banknoty o wartości 1000, 2000 i 5000 zł. Problem rosnącej inflacji rozwiązywany był w Polskiej Republice Ludowej za pomocą drukowania kolejnych partii pieniędzy, co nie likwidowało problemu. Upadek Związku Radzieckiego był szansą na przywrócenie normalności, jednak stan finansów państwa polskiego był dramatyczny.

Na przełomie lat osiemdziesiątych i dziewięćdziesiątych XX wieku, w przeciągu kilku lat pojawiały się banknoty o coraz wyższych nominałach. Największy z nich osiągnął 2 mln złotych.

Denominacja złotego-mówiąc potocznie, obcięcie czterech zer.

W wyniku wprowadzenia do dziś budzącego wielkie emocje i kontrowersje tzw. planu Balcerowicza (od nazwiska ówczesnego ministra finansów Leszka Balcerowicza), doszło do obniżenia inflacji i deficytu budżetowego. Kolejnym krokiem było przeprowadzenie denominacji. Reforma weszła w życie 1 stycznia 1995 roku i polegała na wymianie polskiego pieniądza w

stosunku 1:10000.

W jej efekcie do obiegu weszły banknoty z wizerunkami władców Polski – Mieszka I, Bolesława I Chrobrego, Kazimierza III Wielkiego o wartości 10, 20 i 50 zł. Pół roku później rozpoczęto emisję banknotów 100 i 200 złotych z wizerunkami Władysława II Jagiełły i Zygmunta I Starego. Obowiązujące monety miały wartość 1, 2, 5, 10, 20 i 50 groszy oraz 1, 2 i 5 złotych.

W wyniku reformy walutowej polski złoty otrzymał oficjalny skrót PLN – nowy polski złoty, zastępując dotychczasowy skrót PLZ, oznaczający po prostu polskiego złotego. Przez dwa lata równolegle funkcjonowały zarówno „nowe”, jak i „stare” złote, które zostały wycofane z obiegu z dniem 1 stycznia 1997 roku. Do końca 2010 roku istniała możliwość wymiany banknotów i monet sprzed denominacji.

10 lutego 2017 roku Narodowy Bank Polski wprowadził do obiegu banknot o wartości 500 zł z wizerunkiem Jana III Sobieskiego. Na początku 2021 roku pojawiły się głosy o możliwości wprowadzenia w przyszłości banknotu o wartości 1000 zł.

Filip Broda , klasa 8e